

Melléklet a BM-9548/2011. számú előterjesztéshez**A belügyminiszter
..../2011. (... ..) BM rendelete****a hivatásos katasztrófavédelmi szervek állományának, valamint a polgári védelmi szervezetek Szolgálati Szabályzatáról**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény 81. § *g*) pontjában, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. § (2) bekezdés 14., 15., 17. pontjában és 342. § (1) bekezdés *h*) és *i*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *q*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések**1. §**

E rendelet hatálya kiterjed a hivatásos katasztrófavédelmi szervek hivatásos és szerződéses állományú, tűzoltói és polgári védelmi állományviszonyban szolgálatot teljesítő tagjaira, ideértve a Belügyminisztériumba berendelt és más közigazgatási szervhez vezényelt hivatásos állományúakat is (a továbbiakban együtt: hivatásos állományú), valamint a polgári védelmi szervezetek állományának szolgálati tevékenységére.

2. Értelmező rendelkezések**2. §**

E rendelet alkalmazásában:

a) alárendelt: az a hivatásos állományú, aki – szolgálati helyére tekintet nélkül – valamely előljáróhoz a szolgálati beosztás, megbízás vagy vezetői rendelkezés alapján, akár ideiglenes jelleggel is, be van osztva,

b) beavatkozó egység: a kárterületen a tűzoltási, műszaki és egyéb mentési, kárelhárítási feladatokat ellátó egység,

c) belső szolgálat: olyan készenléti jellegű szolgálat, amelyet a beosztotti állomány a készenléti szerre történő beosztása mellett, meghatározott helyen és időben lát el,

d) beosztás: meghatározott feltételekhez kötött olyan hivatali kategória, amely meghatározza a hivatásos állomány tagjának a hivatásos katasztrófavédelmi szervezetben betöltött helyét, ellátandó szolgálati feladatainak körét, előljárói vagy alárendeltségi viszonyát,

e) egység: a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tűzoltási, műszaki és egyéb mentési, kárelhárítási feladatok ellátására szervezett létszáma és rendszeresített felszerelése,

f) *előjáró*: munkáltatói jogkört gyakorló előjáró, állományilletékes parancsnok, előjáró parancsnok, szolgálati előjáró,

g) *felettes szerv*: irányítási és ellenőrzési joggal rendelkező szerv,

h) *feljebbvaló*: az a hivatásos állományú, aki magasabb rendfokozattal rendelkezik, és az alacsonyabb rendfokozatú személlyel nem áll előjárói viszonyban,

i) *intézkedés*: a vezetés-irányítás eszközeként a szolgálat teljesítésével, szakmai tevékenységgel vagy azok logisztikai feladataival összefüggő cselekvés, eljárás, magatartás módjára, végrehajtására vonatkozó írásban adott rendelkezés,

j) *jelentés*: az alárendelt által szóban vagy írásban az előjáróhoz, feljebbvalóhoz intézett közlés,

k) *kapu ügyeletesi szolgálat*: felállított belső szolgálat, amelyet a készenléti jellegű beosztást ellátó állomány a szolgálati beosztása mellett, meghatározott időben és helyen be- és kilépő személyek fogadása, eligazítása céljából lát el,

l) *lakóhely*: az a település (a közigazgatási határ által, földrajzilag körülhatárolható terület egészét beleértve), ahol a hivatásos állományú bejelentett lakcímmel rendelkezik,

m) *parancs*: meghatározott cselekvésre, magatartásra való felszólítás, amelyet az előjáró, a szolgálati és egyéb feladatok végrehajtása érdekében, szóban vagy írásban ad ki,

n) *polgári felettes*: az a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló személy, aki a hivatásos állomány tagjának szervezetszerű felettese, akivel szemben a hivatásos állományú beosztott,

o) *rangidős*: előjáró-alárendelt viszonyban nem lévő, azonos rendfokozatú hivatásos állományúak esetén az, aki az azonos rendfokozatot előbb érte el, egy időben történő elérés esetén aki idősebb, vagy az a személy, akinek a hivatásos állományú utasítás vagy megbízás alapján – akár ideiglenes jelleggel is – alá van rendelve,

p) *szolgálati csoport*: a készenléti jellegű szolgálattal rendelkező hivatásos tűzoltóságok tűzoltási és műszaki mentési feladat ellátására szervezett napi készenléti létszáma,

q) *szolgálati feladat*: az előjáró által meghatározott, a szolgálatteljesítés során végrehajtandó tevékenységek, feladatok összessége,

r) *szolgálati okmány*: a készenléti beosztás ellátásával kapcsolatos okmány, továbbá az állományilletékes parancsnok által szolgálati okmánynak minősített egyéb okmány,

s) *szolgálati út*: a szolgálati ügyek intézésének azon módja, mely során az utasítások, szolgálati ügyiratok a szolgálati előjárótól az alárendelthez vagy a jelentések, kérelmek és panaszok az alárendelttől az alá-fölérendeltségi viszonynak megfelelő egymásra épülő rendben az intézkedésre jogosult előjáróhoz jutnak,

t) *szolgálatteljesítés helye*: az a földrajzilag körülhatárolható területrész, ahol a szolgálati feladatot ténylegesen végre kell hajtani,

u) *tartózkodási hely*: az a hely, ahol a hivatásos állományú elérhető,

v) *tiszteletadás*: meghatározott alaki mozdulatsor végrehajtása, amelyet meghatároz az előjárói, alárendelti viszony, és kifejezi az ebből adódó fegyelmet, az egymás iránti kölcsönös tiszteletet, megbecsülést és udvariasságot,

w) *tűzoltó laktanya*: a tűzoltóság elhelyezésére és a szolgálat ellátására szolgáló, vagy bizonyos feladatok végrehajtásának vonatkozásában a tűzoltóság használatába adott ingatlan, objektum,

x) *utasítás*: valamely cselekvés, eljárás, magatartás célszerű végrehajtásának módjára vonatkozó, írásban vagy szóban közölt irányító rendelkezés,

y) ügyeleti szolgálat: a tűz- és káresetek, egyéb rendkívüli események jelzésének fogadására és a szükséges intézkedések megtételére, az együttműködő szervekkel való állandó kapcsolattartás biztosítására, az intézkedésre jogosult és köteles szervek, személyek értesítésére, a vezetők tájékoztatására létrehozott – váltásos szolgálati időrendben – megszakítás nélkül folyamatosan működő híradó-ügyeletési, ügyeletési, főügyeletési szolgálat.

I. Fejezet

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek Szolgálati Szabályzata

3. §

A hivatásos állományúak a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvényben (a továbbiakban: Hszt.) foglaltak alapján olyan szolgálati viszonyban álló tűzoltói és polgári védelmi állományviszonyú tábormokok, főtisztek, tisztek, zászlósok és tiszthelyettesek, akik feladataik ellátásához szükséges végzettséggel rendelkeznek.

3. A hivatásos állományú kötelezettségére, szolgálatellátására, magatartására vonatkozó általános szabályok

4. §

A hivatásos állományú köteles

a) feladatát a katasztrófavédelem szervezetében meghatározott függelmi viszonyok rendszerében teljesíteni,

b) – külön jogszabályban meghatározottakon kívül – gondoskodni a rábízott felszerelések, eszközök rendeltetésszerű használatáról, karbantartásáról, védelméről, közvetlen környezete rendjéről, tisztaságáról,

c) fokozott gondossággal és ésszerű takarékossgal bánni a rábízott és a szolgálati tevékenységhez kapcsolódó anyagi javakkal, minden törvényes eszközzel megakadályozni annak károsodását, pazarlását,

d) tiszteletben tartani munkatársai és beosztottjai emberi méltóságát,

e) szolgálati, munkaköri, szakmai feladatait beosztásának megfelelően, a legjobb tudása szerint ellátni,

f) az esküjében, fogadalmában vállalt, jogszabályokban, munkaköri leírásában előírt, valamint az előjárói által meghatározott utasítást teljesíteni,

g) a szolgálati feladatok végrehajtására vonatkozó tényeket és körülményeket a valóságnak megfelelően jelenteni,

h) a szolgálat ellátásához, az esküjében, fogadalmában vállalt kötelezettségének teljesítéséhez szükséges szakmai képzettséget, általános műveltséget és fizikai erőnlétet megszerezni és fenntartani, melyhez a munkáltató segítséget nyújt,

i) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományára vonatkozó Alaki Szabályzatban foglaltakat betartani,

j) a szolgálati feladatainak ellátása során hivatali, ügyeleti, készülségi, készenléti és készenléti jellegű szolgálatot teljesíteni.

5. §

(1) A hivatali munkaidő meghatározásáról az állományilletékes parancsnok – az előjáró parancsnok tájékoztatásával – intézkedik az irányítása alatt álló szerv vonatkozásában.

(2) Az ügyeleti szolgálatot ellátó hivatásos állományú részére biztosítani kell azokat az eszközöket, amelyek a feladat zavartalan ellátásához és a feladatkörébe tartozó intézkedések megtételéhez szükségesek.

(3) Az ügyeleti szolgálatot ellátó hivatásos állományút feladatának teljesítésétől elvonni, más feladatra igénybe venni nem lehet.

(4) A készenléti jellegű beosztás esetén a hivatásos állományú 24 órás váltásos munkarendbe tartozó beosztásban, állandó készenléti helyzetben a szolgálatteljesítés helyén látja el a szolgálatát.

(5) Készenléti szolgálat esetén a hivatásos állományú a hivatali munkaidején túl a szolgálatteljesítés helyén kívül áll készenlétkben, és szükség esetén a szolgálati beosztásához előírt feladatra köteles jelentkezni.

(6) A pihenőnapok meghatározását az *1. melléklet* tartalmazza.

4. Állományhoz tartozás igazolása

6. §

A hivatásos állományút a szolgálati feladatai ellátása során a szolgálati igazolványa igazolja. Polgári öltözetben – a szolgálati feladatok ellátása során az érintett személy kérésére egyenruhában is – köteles bemutatkozni, nevét, rendfokozatát, beosztását közölni és szolgálati igazolványát felmutatni.

5. Polgári felettes

7. §

(1) A polgári felettséssel szemben a beosztottak részéről kötelező érvényű mindaz a szolgálati érintkezési előírás, ami az előjárót megilleti.

(2) A polgári felettes számára meghatározott feladatkörben tett intézkedéseit beosztottjai kötelesek végrehajtani.

(3) Hatásköre csak beosztottjaira terjed ki, a hivatásos állomány más tagjával nem áll rangidős vagy feljebbvalói viszonyban.

6. Előjárói viszonyba lépés

8. §

(1) Ha egymásnak szolgáltilag alá nem rendelt hivatásos állományúak együtt látnak el szolgálatot és a parancsnok nincs kijelölve, a szolgálati előljáró

- a) a felsőbb szintű hivatásos katasztrófavédelmi szerv beosztottja, ennek hiányában
- b) a magasabb beosztású hivatásos állományú,
- c) azonos beosztás esetén a magasabb rendfokozatú,
- d) azonos rendfokozat esetén az a hivatásos állományú, aki régebben viseli az adott rendfokozatot,
- e) ha azonos ideje viselik a rendfokozatot, akkor az idősebb hivatásos állományú.

(2) A feljebbvaló előljárói viszonyba köteles lépni, ha

- a) a hivatásos állományú fegyelemsértő vagy jogszabálysértő tevékenységet folytat,
- b) a hivatásos állományú közterületen, nyilvános helyen a katasztrófavédelem tekintélyét sértő cselekményt követ el,
- c) a helyszínen intézkedő hivatásos állományú segítése érdekében erre szükség van.

(3) Az előljárói viszonyba lépést minden, a helyszínen tartózkodó és az utasítások végrehajtásában érintett személy tudomására kell hozni.

(4) Amennyiben az előljárói viszonyba lépés szolgálati feladat végzésekor történik, akkor az előljáró a megkezdett feladat végrehajtásáért felelősséggel tartozik.

(5) Az előljárói viszonyba lépés tényét az érintettek haladéktalanul, akadályoztatásuk esetén annak elhárulását követően azonnal kötelesek jelenteni szolgálati előljáróik felé szóban, majd az esetet követő első szolgálati napjukon írásban is. Az írásbeli jelentésnek tartalmaznia kell a közvetlenül érintett személyek nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, az eset rövid leírását.

7. A szolgálati előljáró kötelességei

9. §

(1) A Szolgálati előljáró irányítja, vezeti, szervezi, ellenőrzi az alárendelt szervezeti egységek és alárendeltjei munkáját, megadja a feladatok ellátásához a szükséges információkat, figyelembe veszi és mérlegeli az alárendeltek javaslatait, biztosítja a munkavégzés feltételeit.

(2) A szolgálati előljáró hatáskörében

- a) megismeri, beosztottjaival megismerteti, betartja és betartatja a szolgálati viszonyra, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységére, működésére vonatkozó jogszabályokat, egyéb előírásokat, megteszi a szükséges intézkedéseket a kiemelkedő munkát végzők elismerésére és a fegyelmezetlenséget elkövetők felelősségre vonására,
- b) szervezi, irányítja, ellenőrzi alárendeltjei munkáját, megteremti a szolgálat ellátásának feltételeit, meghallgatja és mérlegeli alárendeltjei javaslatait,
- c) biztosítja a szolgálati érdek mindenkori érvényesülését,
- d) fellép a hivatásos katasztrófavédelmi szerv mint szervezet és mint munkahely, továbbá az alárendeltjei jogainak és jogos érdekeinek védelmében,

e) megismeri és figyelemmel kíséri közvetlen alárendeltjei személyiségét, képességeinek, adottságainak, emberi tulajdonságainak változását, munkáját befolyásoló körülmények alakulását, megteszi a szükséges intézkedéseket a szolgálatellátás terén jelentkező hátráltató tényezők csökkentésére,

f) személyes helyállásával pozitív példát mutat a szolgálati feladat ellátásában, a fegyelmezett magatartásban, a szakmai ismeretek elsajátításában, valamint a társadalmi elvárás szerinti erkölcsi normák betartásában,

g) mindenkor tiszteletben tartja alárendeltjei személyiségi jogait és emberi méltóságát,

h) előjárói tevékenysége során nyomon követi az irányítása alá tartozó szervezet létszámát, eszközeit, felszereléseit, azok állapotát, használhatóságát, és törekszik a szervezet optimális működtetésére,

i) gondoskodik a vezetése alá tartozó szervezet objektumai tekintetében a szükséges felülvizsgálatok elvégzéséről, állagmegóvásról,

j) intézkedik a vezetése alá tartozó szervezeti egységek épületeinek körletrendjéről, objektumainak szükség szerinti őrzéséről, a helyiségek rendeltetésszerű használatáról és tisztán tartásáról, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv elhelyezési objektuma környezete összképének, tisztaságának javítása érdekében végrehajtható tevékenységekről, valamint a napirend meghatározásáról,

k) intézkedik a szervezet tulajdonában lévő szerek, felszerelések, eszközök védelméről, állapotuk megóvásáról, rendeltetésszerű használatukról, lehetőségei szerint gondoskodik a technika korszerűsítéséről,

l) intézkedik a továbbképzés, önképzés, számonkérés folyamatos végrehajtásáról, az ezekre vonatkozó feltételek megteremtéséről,

m) intézkedik a hivatásos állományú lakóhelyének, tartózkodási helyének, elérhetőségének nyilvántartásáról, annak naprakészen tartásáról,

n) intézkedik a szolgálati okmányoknak az iratkezelési szabályok szerinti kezeléséről, elhelyezéséről úgy, hogy azok a nap 24 órájában (valamennyi szolgálati csoport okmányai vonatkozásában) ellenőrzéskor rendelkezésre álljanak és naprakészek legyenek.

(3) A hivatásos állományú szolgálati feladatainak ellátásához az előjárójától tájékoztatást kérhet, annak kérdést tehet fel. Az előjáró a kért információkat biztosítja, és a szükséges felvilágosítást megadja.

8. Az alárendelt jelentési kötelezettsége

10. §

(1) A hivatásos állományú a tüzesetekkel, műszaki mentésekkel, katasztrófavédelmi és polgári védelmi ügyekkel összefüggő intézkedéséről, megfigyeléséről és a mások által közöltekről köteles előjárójának jelentést tenni. A szóban tett jelentést az előjáró utasítására az alárendelt köteles írásba foglalni. A jelentést tevő felelősséggel tartozik a jelentés valóságtartalmáért.

(2) Az alárendelt a közvetlen szolgálati előjárónak szóban jelenti

a) a szolgálati feladat, utasítás végrehajtását, a végrehajtást gátló körülményeket,

b) kitüntetését, jutalmazását, ha azt nem a közvetlen előjáró jelenlétében közölték, illetve nem tőle kapta,

c) ha más előljárást utasítást kapott vagy az általa végzett tevékenységet ellenőrizte az arra jogosult előljáró,

d) a szabadságról történt bevonulását,

e) balesetét, megbetegedését, felgyógyulását (ha a jelentésre kötelezett személyt egészségi állapota korlátozza a jelentés megtételében, akkor meg kell tennie minden tőle elvárható intézkedést az értesítés érdekében),

f) ha tartózkodási helyét (nem a szolgálatellátás érdekében vagy a szolgálati előljáró utasítására) vagy lakóhelyét (a szolgálati időn kívül) tartósan elhagyja,

g) ha előre nem látható okok miatt a szolgálati vagy vezénylési helyén az előírt időben nem tud megjelenni.

(3) Az alárendelt a közvetlen szolgálati előljárónak írásban jelenti

a) családi állapotának változását,

b) ha ellene büntető- vagy szabálysértési eljárás indul, továbbá annak lezárását,

c) lakhelyének, elérhetőségének változását.

(4) Az alárendelt szolgálati időben a közvetlen szolgálati előljárónak haladéktalanul, de legkésőbb szolgálatának letelte előtt, szolgálati időn kívül az eseményt követő szolgálati napon jelenti a jogszabály által előírt jelentési kötelezettség alá eső változásokat, továbbá – a változástól számított 8 hivatali munkanapon belül – írásban a személyügyi nyilvántartás adatkörébe tartozó adataiban bekövetkezett változásokat.

9. A parancs, utasítás, intézkedés adásának és végrehajtásának rendje

11. §

(1) A parancsot, utasítást, intézkedést a szolgálati út megtartásával kell kiadni. A szolgálati út csak indokolt, halaszthatatlan esetben mellőzhető.

(2) Az előljáró csak olyan parancsot, utasítást adhat, intézkedést tehet, amely a jogszabályokat és a közjogi szervezetszabályozó eszközöket nem sérti, az esküben, fogadalomban vállalt kötelezettséggel nem ellentétes. A parancs megtagadásának szabályait a vonatkozó jogszabály rögzíti.

(3) Ha az új parancs, utasítás a hivatásos állományút akadályozza a korábban kapott parancs, utasítás végrehajtásában, azt jelenti az új parancsot, utasítást adó előljárónak. Ha az utóbbi előljáró ennek ellenére fenntartja az általa adott parancs, utasítás végrehajtását, azt végre kell hajtani, és a végrehajtást, továbbá az előző parancs, utasítás végrehajtásának megghiúsulását jelenteni kell a korábbi parancsot, utasítást adó előljárónak. A későbbi parancs, utasítás kiadásáról és végrehajtásáról az azt kiadó előljáró tájékoztatja a korábbi parancsot, utasítást kiadó előljárót.

(4) A parancs, utasítás végrehajtását jelenteni kell az azt kiadó előljárónak.

(5) A kiadott szóbeli parancs, utasítás végrehajtására való készséget, a feladat megértését az alárendelt „értettem” szóval jelzi az előljárónak.

(6) Indokolt esetben az előljáró köteles meggyőződni arról, hogy az alárendelt pontosan megértette az utasítást.

12. §

(1) Távbeszélőn adott utasítás jogosultságáról kétség esetén visszahívással kell meggyőződni.

(2) Ha a hivatásos állományú kapcsolata megszakad az előljárójával, utasítás hiányában köteles a vonatkozó jogszabályok és rendelkezések előírásai szerint önállóan eljárni. Az utasítást az alárendelt ellentmondás nélkül, kellő időben és a legjobb tudása szerint hajtja végre.

(3) A parancsot, utasítást kiadónak kell biztosítania a parancsban, utasításban foglaltak végrehajthatóságának feltételeit.

(4) A parancs, utasítás nem irányulhat az alárendelt emberi méltóságának megsértésére.

10. A jelentkezés, jelentés rendje

13. §

(1) Az alárendelt az alábbi tisztségeket, beosztásokat betöltők felé jelentkezik és a szolgálati, szakmai előljáró által kért információkat jelenti:

a) a köztársasági elnöknek,

b) a miniszterelnöknek,

c) a belügyminiszternek,

d) a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) államtitkárának,

e) a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatójának (a továbbiakban: BM OKF főigazgatója), főigazgató-helyettesének, ügyeletes főigazgatójának, az országos tűzoltósági főfelügyelőnek, az országos polgári védelmi főfelügyelőnek, az országos iparbiztonsági főfelügyelőnek,

f) a területi jogállású katasztrófavédelmi szerv igazgatójának, igazgatóhelyettesének,

g) az állományilletékes parancsnoknak és helyettesének,

h) az előljáró által ellenőrzésre feljogosított hivatásos állományúnak, ha azonos vagy magasabb rendfokozatú.

(2) Az előljárónál a szerv vezetője és annak beosztottjai jelentkezni kötelesek.

(3) Az alárendelt a szolgálati előljárónál, feljebbvalónál köteles jelentkezni és szükség esetén jelentést tenni, az előljárónak, feljebbvalónak az általa kért információt megadni.

(4) A jelentkezés alkalmával az alárendelt jelenti vezetéknevét, rendfokozatát, beosztását, és röviden azt, amit előljárója tudomására akar hozni.

(5) Ünnepi rendezvény, állománygyűlés vagy parancsnoki értekezlet kivételével jelentkezéskor, jelentéskor nem kell nevet, rendfokozatot, beosztást jelenteni, ha az előjáró ismeri a jelentőt vagy a jelentkező személyt.

(6) Az előre bejelentett ellenőrzés alkalmával az ellenőrzött szerv vezetője szolgálati öltözetben fogadja az ellenőrzést végző személyt. A felettes szervtől ellenőrzés céljából érkezett beosztottnál az ellenőrzött szerv vezetője jelentkezik, ha az ellenőrző nála magasabb vagy vele azonos rendfokozatú. A felettes szervtől érkező hivatásos állományú jelentkezik, ha alacsonyabb beosztású és rendfokozatú, mint az ellenőrzés alá vont szerv vezetője.

14. §

(1) Az előjárók és feljebbvalók a szolgálati érintkezés alkalmával alárendeltjeiket vagy az alacsonyabb rendfokozatúakat a név ismeretében a megszólított személy számára egyértelműen vagy vezetéknevükön és rendfokozatuk megnevezésével, férfiak esetén az „úr”, hölgyek esetében az „asszony” vagy „kisasszony” szóval, a név ismeretének hiányában rendfokozatával és az „úr”, „asszony” vagy „kisasszony” szóval szólítják meg. Ha a hölgyek családi állapotát, nevét nem ismerik, akkor az „úrhölgy” megszólítás is alkalmazható.

(2) Az alárendeltek az előjáróikat a 11. § (1) bekezdésben felsorolt beosztások tekintetében a beosztás vagy rendfokozat és az „úr”, „asszony”, „kisasszony”, „úrhölgy” megszólítással szólítják meg.

(3) Az előjárók és feljebbvalók, valamint az alárendeltek (amennyiben nem ismerik egymást, és egyértelműen nem állapítható meg legalább a rendfokozat) szolgálati érintkezés alkalmával a nem ismert információk beszerzése érdekében tisztázzák az érintett hivatásos állományú megszólítását. A kezdeményező fél bemutatkozása (név, rendfokozat, beosztás) után a megszólított személy mutatkozik be. További szolgálati érintkezés az előjárói, feljebbvalói viszonyoknak megfelelően történik.

(4) A távollévő előjárót, feljebbvalót vagy alárendeltet vezetéknevével és rendfokozatával, ennek ismerete nélkül a vezetéknevvvel és az „úr”, „asszony”, „kisasszony”, „úrhölgy” megszólítással kell mások előtt megnevezni.

(5) Távbeszélőn történő érintkezés alkalmával először a hívást fogadó, majd a hívó fél köteles a nevét és rendfokozatát közölni, ezt követően amennyiben jelentkezési kötelezettség áll fenn, úgy azt az arra kötelezettnek kell teljesíteni.

15. §

(1) Az ügyeleti, kapuügyeleti szolgálatot ellátó hivatásos állományú vagy a szolgálati csoport parancsnoka az érkező előjárónak – amennyiben az aznapi szolgálat kezdete óta először találkoznak – jelenti a napi eseményeket, továbbá az előjáró által kért információkat. A híradó szolgálatot ellátó hivatásos állományú jelentkezés céljából nem hagyhatja el a híradóhelyiséget.

(2) Az ügyeleti szolgálatot ellátó hivatásos állományú a kívülről érkező hívások fogadásánál szolgálati helyének megnevezését, napszagnak megfelelő köszöntést, elöljárói, feljebbvalói viszony esetén bemutatkozást és jelentkezést köteles végrehajtani.

(3) A nem készenléti szolgálati gépjármű használatát, állomáshelyének elhagyását, beérkezését a gépkocsivezető hivatásos állományú haladéktalanul jelenti a szolgálati elöljárónak.

11. 72 óra időtartamot meghaladóan kitelepült beavatkozó egységek állományára vonatkozó eltérő szabályok

16. §

(1) A beavatkozó egység parancsnokát és a váltás rendjét a BM OKF főigazgatója határozza meg.

(2) A beavatkozó egység kijelölt parancsnoka az egység teljes személyi állományának szolgálati elöljárója.

12. Tiszteletadás

17. §

(1) Az egyenruhát viselő hivatásos állományú és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv egységei az Alaki Szabályzat szerint teljesítenek tiszteletadást.

(2) Az egyenruhát viselő hivatásos állományú a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek egyenruhát viselő tagjainak a kölcsönös udvariasság alapján teljesít tiszteletadást, amelyet az alacsonyabb rendfokozatú kezdeményez.

(3) A szolgálatot teljesítő hivatásos állományú tiszteletadást teljesít az általa személy szerint ismert vagy magát azonosító polgári ruhás elöljárónak. Az elöljárónak a tiszteletadást fogadnia kell.

(4) Kötelező a tiszteletadás az alakzaton kívül önállóan egyenruhát viselő hivatásos állományú részéről

a) rendezvényeken a Magyar Himnusz, a Szózat, az Európai Unió Himnusza, továbbá más államok himnuszának elhangzása alatt,

b) Magyarország állami lobogójának,

c) síremlékek, emlékművek előtt, kegyeleti tiszteletadás alatt,

d) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek csapatzászlói előtt,

e) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek egységei által kísért temetési menetnek,

f) eskü-, illetve fogadalomtétel alatt.

(5) Nem kell tiszteletadást teljesíteni

a) a temetési menetben,

b) tűzoltás, műszaki mentés közben,

- c) katasztrófaelhárítási és felszámolási tevékenység közben,*
- d) tűz- és káresethez való kivonulás vagy bevonulás közben,*
- e) gyakorlat és tűzoltóverseny feladat-végrehajtása közben,*
- f) fizikai munkavégzés közben,*
- g) az étkezdében (rendeltetésszerű használat esetén),*
- h) a tisztálkodó helyiségben,*
- i) hálóban a takarodótól az ébresztőig,*
- j) a készenléti szolgálati idő alatt a közvetlen készenléti szolgálati előljáró felé, amennyiben a szolgálatváltáskor a tiszteletadás megtörtént,*
- k) színház-, mozi-, hangversenyterem, sportpálya nézőterén, társadalmi rendezvényeken és egyházi szertartásokon,*
- l) szolgálati és magángépjárművek utasterében és kerékpározás közben,*
- m) tömegközlekedési eszközökre történő fel- vagy leszállás közben, vagy ha az balesetveszélyt jelent.*

(6) A kapuügyeleti szolgálatot teljesítő hivatásos állományú a hivatásos katasztrófavédelmi szerv épületébe be- és kilépő személyek felé minden esetben tiszteletadást teljesít. A civil személyek felé felállással, udvarias, a napszaknak megfelelő köszöntéssel, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai felé a 13. § (1) bekezdésben foglaltak szerint jelentkeznek.

13. A hivatásos állományú magatartása szolgálatban és szolgálaton kívül

18. §

(1) A hivatásos állományú szolgálatellátásra a meghatározott időben, pihenten, az előírásoknak megfelelő tiszta öltözetben, ápoltan köteles megjelenni.

(2) A hivatásos állományú – beosztására való tekintet nélkül – köteles másokkal szemben a társadalmi együttélési és udvariassági szabályokat betartani.

(3) A hivatásos állományú hivatali, ügyeleti, készenléti, készenléti jellegű és készütségi szolgálati ideje alatt, tudatállapot-módosító szert (különösen alkoholt, bódító szert), nem fogyaszthat, azok hatása alatt szolgálatba nem léphet. A hivatásos állományút fegyelmi felelősség terheli, ha önhibájából eredő ittas vagy bódult állapota miatt nem láthatja el szolgálatát. Ha az ittas állapot, vagy gyógyszeres kezelés miatti bódult állapot a szabadidőben történt berendelés közlése előtt alakult ki, a fegyelmi felelősség nem állapítható meg. A hivatásos állományú a szolgálatellátás ilyen akadályát köteles jelenteni.

(4) Kábítószer és pszichotróp anyag fogyasztása a hivatásos állományú részére minden esetben tiltott, fogyasztása fegyelmi felelősség megállapítását vonhatja maga után.

(5) A hivatásos állományú a szolgálat ellátásához nem szükséges tárgyakat, vagyoni értéket képviselő okiratokat szolgálati helyére csak saját felelősségére viheti. Ezek használata csak a szolgálati előljáró engedélyével és az általa meghatározott időben és módon történhet.

(6) A hivatásos állományú a rábízott szolgálati okmányokat köteles megőrizni és azokat az előírások szerint kezelni.

19. §

(1) A hivatásos állományú a rendelkezésére bocsátott szolgálati rádiótelefont kizárólag szolgálati ügy intézésére használhatja azzal, hogy rendezvényen a rádiótelefon használatához az előjárója előzetes engedélyét kell kérnie.

(2) A magántulajdonú rádiótelefon szolgálati idő alatt nem használható

- a) a szervezetnél végrehajtott ellenőrzés során,
- b) értekezletek, hivatalos ünnepségek alkalmával,
- c) szolgálatváltáskor, képzések ideje alatt,
- d) gyakorlatok, helyismereti foglalkozások során,
- e) tűzoltás, műszaki mentés, katasztrófa-elhárítási és felszámolási tevékenység, valamint riasztás, vonulás közben, kivéve, ha a rendszeresített hírközlő eszközök egyike sem használható, és az információcsere elmaradása beláthatatlan következményekkel járna,
- f) egyéb, a szolgálati előjáró által meghatározott esetben.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetekben a hivatásos állományú a magántulajdonú rádiótelefonját kikapcsolt vagy néma üzemmódú állapotban – saját felelősségére – magánál tarthatja. A helyszíni műveletirányító, a gyakorlat vezetője a (2) bekezdés d)-f) pontban meghatározott esetekben eltérést engedélyezhet.

14. Szolgálatteljesítési hely és a szabad mozgás korlátozása

20. §

(1) A szolgálatteljesítés helyét a hivatásos állományú szolgálati ideje alatt csak a szolgálati előjáró engedélyével vagy annak utasítására hagyhatja el.

(2) Meghatározott esetekben az előjáró elrendelheti, hogy a hivatásos állományú szabadidejében is értesíthető vagy elérhető legyen. Ebben az esetben a hivatásos állományú köteles az elérhetőségét megadni vagy lakóhelyén tartózkodni.

15. Nyilvános szereplés rendje

21. §

(1) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv nyilatkozatra felhatalmazott tagja a média részére a saját feladatkörében, munkaköri leírásában meghatározottak szerint – a minősített adatok, a személyes adatok, valamint a személyiségi és kegyeleti jogok védelmére vonatkozó szabályok betartása mellett – adhat nyilatkozatot, amit utólag a közvetlen szolgálati előjárójának jelentenie kell.

(2) A hivatásos katasztrófavédelmi szerv káreseti tevékenysége során nyilatkozatot a helyszíni műveletirányító – a helyszínen tartózkodó szolgálati előljáró – adhat, amelyhez a szerv vezetőjének előzetes engedélye nem szükséges, de azt utólag a nyilatkozatot adó személy előljárójának jelenteni kell.

(3) Nyilatkozatot tehetnek az állományilletékes parancsnok által kijelölt személyek, azonban nyilatkozattételre nem kötelezhetők, kivéve az, akinek a nyilatkozattétel hivatalból kötelessége.

22. §

(1) Amennyiben egy káresemény felszámolásával kapcsolatos intézkedésben egyidejűleg több hatóság, közreműködő szerv vesz részt, nyilatkozni csak az azokkal történt egyeztetést követően lehet, a helyszíni műveletirányító engedélyével.

(2) Az utólagos jelentési kötelezettség alól mentesül a hivatásos állományú, amennyiben a közszolgálati magazin vagy hírműsorban való rendszeres vagy alkalomszerű szereplését, továbbá írott sajtóban való megjelenését az állományilletékes parancsnok előzetesen engedélyezte.

(3) A hivatásos állományú egyéb nyilvános szereplések alkalmával az állományilletékes parancsnok egyetértésével az általa meghatározott feltételek szerint képviselheti a hivatásos katasztrófavédelmi szervet. A szolgálati feladathoz kapcsolódó nyilvános szereplésért tiszteletdíjat nem fogadhat el.

(4) A nyilatkozatot adó hivatásos állományú felelősséggel tartozik nyilatkozata valóságtartalmáért, továbbá a feladatkörét meghaladó tartalmú nyilatkozatért.

(5) Tűzoltói, polgári védelmi és katasztrófavédelmi adatok felhasználásával készített szakirodalmi, valamint valóságos ügyeket feldolgozó irodalmi alkotást a hivatásos állományú előzetes engedéllyel jelentethet meg. Az ilyen műveken a szerző nevének kívül a rendfokozatát is fel lehet tüntetni. A hivatásos állományú rendszeresen vagy időszakosan megjelenő lapok, sajtótermékek szerkesztője vagy munkatársa csak engedéllyel lehet. Az engedély megadására az állományilletékes parancsnok, megyei jogállású hivatásos katasztrófavédelmi szerv állományát érintően az igazgató, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon szolgálatot teljesítő hivatásos állományú esetében a BM OKF főigazgatója jogosult.

(6) A hivatásos katasztrófavédelmi szervet érintő nyilvános közléseket – az állami tisztséget betöltők kivételével – kizárólag hivatásos állományú tehet.

16. A hivatásos állományú Interneten elérhető megjelenése, közlései

23. §

A hivatásos állományú az Interneten általa nyilvánosságra hozott adatai és információk között nem szerepeltethet olyan adatot, információt, amely a hivatásos katasztrófavédelmi szervet

negatív színben tünteti fel, társadalmi ellenérzést vált ki, ellentétes a demokratikus alapelvekkel és a társadalmi együttélés szabályaival.

17. Ajándék, jutalom elfogadása

24. §

(1) A hivatásos állományú szolgálattal összefüggésben jutalmat vagy kivételes esetben ajándékot csak az állományilletékes parancsnok előzetes engedélyével fogadhat el.

(2) A jutalomnak vagy ajándéknak a hivatásos állományú hozzátartozója által történő elfogadása – ha azt a hivatásos állományú hivatására, szolgálatának teljesítésére tekintettel adták – ugyanolyan elbírálás alá esik, mintha azt a hivatásos állományú fogadta volna el, amennyiben az ajándékról tudott, vagy tudnia kellett volna.

(3) A hivatásos állományú az előljáró vagy az általa megbízott személy által átadott dicséretet, jutalmat, ajándékot az átvétel után, az „A Hazámat szolgálom” kifejezéssel köszöni meg.

(4) Beavatkozás alkalmával alkoholmentes ital, étel helyszíni fogyasztásra elfogadható.

18. Felvilágosítás adás, titoktartás

25. §

(1) A hivatásos állományú a szakmai kérdésben hozzá fordulónak – amennyiben megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkezik – felvilágosítást nyújt.

(2) A hivatásos állományút titoktartási kötelezettsége mellett az üzleti és a magántitok-tartási kötelezettség is terheli.

(3) A hivatásos állományúnak a szolgálati viszonya keletkezésekor és annak megszűnésekor írásbeli titoktartási nyilatkozatot kell tennie.

(4) A hivatásos állományú jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítéséhez természetes személy, jogi személy közreműködését kérheti. A közreműködés kezdeményezésekor ismertetni kell annak jogi alapjait és megtagadásának jogi következményeit.

19. Az elhelyezési objektum rendje

26. §

(1) Az elhelyezési objektum helyiségeinek, szabad területeinek rendeltetését, használatuk szabályait, az illetékes vezető határozza meg. Több szerv által közösen használt elhelyezési objektum esetén az előljáróknak intézkedniük kell a közös használatú helyiségekre vonatkozó szabályokról. A használati szabályokat az érintett hivatásos állományúnak meg kell ismernie.

(2) A hivatásos állományú felelős az elhelyezési objektum rendjének fenntartásáért, a használatára bízott eszközök, felszerelések, berendezések megóvásáért, rendeltetésszerű használatáért.

(3) Az elhelyezési objektumba történő ki- és belépést, a szolgálati időn kívüli ott-tartózkodás rendjét az előjáró szabályozza. A személyes tűzjelzés lehetőségét biztosítani kell.

(4) Az állami tűzoltóságok elhelyezési objektuma a tűzoltólaktanya, amely bejáratait éjszaka és rossz látási viszonyok között meg kell világítani.

(5) A tűzoltólaktanya személybejárati homlokzatát el kell látni éjjel is jól látható „TŰZOLTÓSÁG” felirattal, amelynek láthatóságát folyamatosan biztosítani kell.

20. A hivatásos állományú intézkedési kötelezettsége

27. §

(1) A hivatásos állományú az azonnali beavatkozást igénylő tüzeset, közvetlen tűz- vagy robbanásveszély, valamint egyéb káreset észlelése esetén – feltéve, hogy beavatkozásra alkalmas állapotban van szolgálati idején kívül is – köteles a beavatkozó egység megérkezéséig a szakmai felkészültségének megfelelően és a rendelkezésére álló felszereléseivel beavatkozni, az általa ismert szükséges biztonsági intézkedéseket megtenni vagy kezdeményezni, és közreműködni azok megtételében.

(2) A hivatásos állományú a tűzvédelmi, polgári védelmi és katasztrófavédelmi jogszabályok megsértésének vagy bűncselekményre utaló körülmény észlelése esetén, valamint a tűzvédelmi, polgári védelmi és katasztrófavédelmi előírások érvényre juttatása érdekében köteles kezdeményezni vagy megtenni a szükséges intézkedést.

21. Együtműködés rendje

28. §

(1) A hivatásos állományú a jogszabályok, együttműködési megállapodások által meghatározott esetekben feladatait a Magyar Honvédség, az állami, az egészségügyi, a rendvédelmi szervek (a továbbiakban: társszervek), valamint a civil és karitatív szervezetek tagjaival, képviselőivel együttműködve látja el.

(2) A hivatásos állományúnak – a társszervekkel való együttműködéskor a közös feladat végrehajtása során – a hatáskör és illetékesség szabályait betartva, a szolgálati előjáró utasítása és irányítása figyelembevételével, önállóan kell a feladatát végrehajtania.

(3) A hivatásos állományú a szolgálati feladatainak ellátása során észlelt, más szerv hatáskörébe tartozó ügyben – a feladatkörét meghaladó esetben a szolgálati előjárója útján – értesíti a hatáskörrel rendelkező szervet és tájékoztatja a tudomására jutott adatokról.

(4) A hivatásos állományú a társszervek tagjaival történő kapcsolattartás során a kölcsönös megbecsülés érvényre juttatásával tart fenn jó viszonyt.

(5) A hivatásos állományú a szakmai feladatainak körébe tartozó esetekben segítséget nyújt a hatáskörrel rendelkező szervek tevékenységéhez.

22. Ruházat viselésének rendje

29. §

(1) Az egyenruha viselésére jogosult vagy kötelezett hivatásos állományú rendszeresített, a szolgálati feladataihoz igazodó egyenruházati és felszerelési cikket viselhet.

(2) A készenléti jellegű beosztás ellátása során engedélyezett öltözet az állományilletékes parancsnok által meghatározott – a külön jogszabályban előírtaknak megfelelő – öltözet.

(3) A készenléti állományba tartozó egyenruhás ruhanormába sorolt hivatásos állományú – a társasági öltözet viselésének esetét kivéve – szolgálati ideje alatt ékszert nem viselhet. Társasági öltözet viselése esetén gyűrűt, továbbá nem látható helyen egyéb ékszert viselhet.

(4) A készenléti állományba nem tartozó egyenruhás normába sorolt hivatásos állományú – a hivatali munkarendben szolgálatot teljesítő hivatásos állományú kivételével – szolgálati ideje alatt nem fedett testfelületén divat- és testékszert nem viselhet. A hivatali munkarendben szolgálatot teljesítő hivatásos állományú ékszert a munkavédelmi szabályok figyelembevételével hordhat.

(5) A vegyes vagy polgári ruhás ruhanormába sorolt hivatásos állományú vagy az engedély alapján polgári ruhát viselő egyenruhás normába sorolt hivatásos állományú öltözetének ápoltnak, kulturáltnak, a testülethez méltónak kell lennie.

(6) A készenléti jellegű beosztást ellátó hivatásos állományú elhelyezési objektumon belüli szolgálati öltözetére vonatkozó előírások:

a) a szolgálati előljáró engedélyezheti a külön jogszabályban meghatározott cipő és zokni viselését,

b) a külön jogszabályban meghatározott póló viselése az elhelyezési épületen belül engedélyezett,

c) szabadban végrehajtásra kerülő szerelési és más gyakorlat során (amennyiben ezt az időjárási viszonyok lehetővé teszik) az öltözet: gyakorlónadrág derékszíjjal, a szolgálati előljáró által meghatározott felsőruházat, sisak, mászóöv, védőcsizma, munkavédelmi kesztyű,

d) szabadban végrehajtásra kerülő, zárt térre irányuló, illetve légzőkészülék használatával végrehajtott szerelési gyakorlatkor a teljes védőfelszerelés használata kötelező,

e) gyakorlatok, valamint helyismereti foglalkozás tartása esetén a gyakorlatvezető, szolgálati előljáró engedélyezheti az egyéni védőeszközök közül a bevetési ruha viselésének mellőzését abban az esetben, ha a gyakorlaton résztvevők ruházata egységes.

30. §

(1) Tűzesethez, káresethez történő riasztáskor rendszeresített védőöltözet alatt viselhető ruházatról a munkavédelmi, egészségügyi szempontok figyelembevételével az állományilletékes parancsnok határoz.

(2) A hivatásos állományú olyan ápolat hajat és bajuszt viselhet, amely a védőfelszerelések és eszközök használatában nem akadályozza.

(3) Egyenruhás normába sorolt készenléti jellegű beosztást ellátó hivatásos állományú szakállt nem viselhet, kivéve, ha beosztásából adódóan, szolgálati feladatainak ellátása során nem használ légzésvédelmi felszerelést és ezt a szolgálati előljáró engedélyezi.

(4) Vegyes ruhás ruhanormába sorolt hivatásos állományú részére rövid, ápolat szakáll viselését a szolgálati előljáró engedélyezheti, ha a hivatásos állományú életvédelmi felszerelések használatára szolgálati feladatainak ellátása során nem kötelezhető.

23. Kérelem, szolgálati panasz esetén való eljárás

31. §

(1) A Hszt. 193. §-ában meghatározott kérelmet a hivatásos állományú a saját nevében és ügyében terjeszthet elő. A szóban előterjesztett kérelmet, ha az ügy jellege megkívánja, vagy további intézkedést igényel, jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A kérelmet a közbeeső előljáró köteles a döntésre hivatott előljáróhoz írásos véleményével együtt haladéktalanul felterjeszteni.

(3) A döntésről történő szóbeli értesítést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(4) Az alaptalan panaszt indokolással kell elutasítani.

(5) Ha az előljáró a panasztevővel szemben panasza miatt hátrányos megkülönböztetést vagy megtorlást alkalmaz, amennyiben a cselekmény súlyosabb elbírálás alá nem esik, fegyelmi úton felelősségre kell vonni.

32. §

(1) A hivatásos állományú kérelmével vagy panaszával érdekvédelmi szervezethez, ügyészséghez, bírósághoz közvetlenül is fordulhat.

(2) A hivatásos állományú a kérelmével vagy panaszával a szolgálati út betartásával fordulhat a katasztrófák elleni védekezés irányítását ellátó miniszterhez. A közbeeső előljáró a kérelmet vagy panaszt állásfoglalásával együtt haladéktalanul köteles továbbítani.

24. A külföldi szolgálatteljesítés sajátos szabályai

33. §

(1) A külföldi szolgálatteljesítés esetén a hivatásos állományút külön jogszabályokban meghatározott többletkötelezettségek terhelik, melyek teljesítése külön meghatározott előmeneteli és anyagi elismeréssel jár.

(2) A külföldi szolgálat teljesítéséhez már a hazai felkészülés során is előírhatók a felkészülő által vállalt, hazai beosztása feladataitól eltérő eseti, illetve többletfeladatok.

(3) A hivatásos állományú nem műveleti területen teljesített külföldi szolgálata során

a) legjobb tudása szerint képviseli Magyarországot és a katasztrófavédelmet, valamint a nemzeti és szolgálati érdeket,

b) a szolgálatteljesítéshez szükséges mértékben ismerje a fogadó országban szolgálati tevékenysége tekintetében érvényesülő két- és többoldalú nemzetközi megállapodásokat, a fogadó ország fontosabb jogszabályait és szokásait, hivatásos állományra vonatkozó szabályozókat,

c) törekedik a fogadó ország nyelvének a napi életben történő használathoz szükséges ismeretére, a helyi lakossággal való közvetlen és tárgyilagos kapcsolat kialakítására, fenntartására,

d) folyamatos kapcsolatot tart a külföldi szolgálatba kiküldéséért felelős szervezeti egységgel és azt szolgálatteljesítésének eseményeiről rendszeresen tájékoztatja, az attól kapott feladatokat végrehajtja,

e) kapcsolatot tart hazánk külföldi diplomáciai képviselőivel,

f) szakterületén a hazai és külföldi szabályokat ismerve képviseli a katasztrófavédelem szakmai előjárói jogkörrel rendelkező szerveit, és elősegíti azok együttműködését a szakterület szerint illetékes külföldi szervezetekkel,

g) részt vesz a fogadó külföldi katasztrófavédelmi szervezet és a magyar nemzeti delegációk programjának tervezésében, előkészítésében és eredményes lebonyolításában,

h) szövetséges és európai uniós egységekben szolgálatát ezek szolgálati rendjének figyelembevételével teljesíti,

i) diplomáciai szolgálatban érvényesíti a belügyi és katasztrófavédelmi szakterületen érvényesülő irányelveket, a nemzetközi jog és a két- vagy többoldalú szerződések előírásait, a protokolláris szokásoknak való megfelelést,

j) tanulmányi, oktatási, képzési és tudományos feladatok végzésekor felkészül és eleget tesz a fogadó szerv által meghatározott követelményeknek, és a szerzett ismereteket a katasztrófavédelemben hasznosítja,

k) konferenciákon, kereskedelmi, kulturális, sport-, hagyományőrző és egyéb rendezvényeken, amelyek programjain részt vesz, betartja a szolgálati érintkezés, a hivatásos állomány tagjainak udvariassági és a minősített adat védelmének szabályait.

34. §

A hivatásos állományú a műveleti területen teljesített külföldi szolgálata során

a) általánosan ismeri és érvényesíti a vonatkozó két- és többoldalú nemzetközi megállapodásokat, a nemzetközi humanitárius jog, a fogadó ország fontosabb jogszabályai és szokásai, a nemzetközi szervezetek polgári védelmi és tűzoltó missziókra vonatkozó szabályai, a

műveletirányító egység által kiadott műveleti szabályok adott magyar tagokra is vonatkozó előírásait, és a részére adott tájékoztatóban, valamint szolgálati munkaköre leírásában foglaltakat,

b) előjáróként gondoskodik arról, hogy e szabályokat alárendeltjei – a feladatukhoz és beosztásukhoz szükséges mértékben – megismerjék,

c) beosztásának megfelelően ismeri az együttműködő erők szervezetét, felszerelését, tevékenységeinek elveit, tevékenységi körzetében a terep és az időjárás, helyi lakosság jellemzőit, értékelésük módszereit, képes azokról jelentések és tájékoztatások megtételére,

d) gondoskodik a katasztrófára vagy egyéb krízisre, az egységnek nem alárendelt más erőkre, azok eszközeire, a tevékenység körzetében található lakosságra vonatkozó és további, a parancsnok elhatározásához megismerendő adatok beszerzéséről, jelentéséről,

e) előjáróként folyamatosan gondoskodik egysége készenlétének fenntartásáról, a készenléti feladatok és szolgálatok begyakorlásának megszervezéséről, a műveletirányító egységgel való folyamatos szolgálati kapcsolattartásról, részére adatok és javaslatok előkészítéséről, az attól kapott műveleti parancsok végrehajtásáról, az alakulat katasztrófavédelmi megszervezéséről,

f) előjáróként katasztrófavédelmi tevékenységen kívüli időszakban biztosítja és végrehajtja a napirendet: a kiképzési feladatokat, a készenléti, ügyeleti felkészítést, eligazítást, a személyi állomány jogállására vonatkozó speciális jogszabályok szerinti pihentetését, étkeztetését,

g) beosztása szerint tervezi, szervezi, végrehajtja az egység objektumainak, eszközeinek, veszélyes anyagainak, egyéb javainak őrzését, védelmét,

h) következetesen betartja az egységet érintő információ és minősített adat védelmére vonatkozó rendszabályokat,

i) katasztrófavédelmi tevékenységét vagy egyéb krízisben folytatott műveleti tevékenységét a műveletirányító egység által meghatározott cél, tartalom és tevékenységi formák keretei között, szükség esetén együttműködő erők tagjaival közösen hajtja végre, ezen tevékenységi előírások korlátozottsága esetén vagy váratlan döntési helyzetben rugalmasan, önálló tevékenységet kezdeményezve jár el,

j) válságos körülmények között se hagyja el a helyét parancs nélkül, ne hagyja cserben bajtársait, vagy azokat a személyeket, akiket rábíztak, vagy akik védelmére parancsot kapott.

II. Fejezet

A polgári védelmi szervezetek állományának Szolgálati Szabályzata

35. §

(1) A polgári védelmi szervezetek állománya a polgári védelmi szervezet előjáróiból és a polgári védelmi szervezetbe beosztottakból áll. A polgári védelmi szervezet teljes állományának irányítója a hivatásos katasztrófavédelmi szerv hivatásos állományú tagja.

(2) A polgári védelmi szervezet előjárója (a továbbiakban: előjáró) a polgári védelmi szervezetbe beosztottak tevékenységének irányítására és utasítás adására jogosult. A polgári védelmi szervezet előjárója az utasításadás jogát megbízólevéllel, vagy elosztó határozattal igazolja.

(3) A polgári védelmi szervezetbe beosztott (a továbbiakban: beosztott) a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgár, valamint polgári védelmi feladat ellátására önkéntesen

jelentkező személy, aki polgári védelmi szervezetbe polgári védelmi feladat ellátása céljából beosztásra kerül.

(4) A polgári védelmi szervezet teljes állománya irányítójának jogaira és kötelességeire az előjáróra vonatkozó jogok és kötelességek az irányadók.

(5) A polgári védelmi szervezetekkel kapcsolatos kérdésekben a közvélemény tájékoztatására a polgármester és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv jogosult.

25. Az előjáró jogai és kötelességei

36. §

(1) Az előjáró jogosult

- a) figyelemmel kísérni beosztottai munkavégzését,*
- b) az illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szervvel való kapcsolattartásra.*

(2) Az előjáró köteles

- a) megkövetelni a szolgálati tevékenységet szabályozó rendelkezések betartását, átadni a polgári védelmi munkában szerzett tapasztalatait,*
- b) védeni beosztottai jogait és jogos érdekeit,*
- c) gondoskodni beosztottai egészségének védelméről,*
- d) gondoskodni a feladat ellátásához szükséges technikai eszközökről,*
- e) ismerni a vezetése alá tartozó szakalegységek létszámát, a felszerelés mennyiségét és állapotát,*
- f) távolléte esetére kijelölni helyettesét, ha kijelölt vagy megbízott helyettese nincs,*
- g) ellenőrizni a kiadott parancsok, utasítások végrehajtását,*
- h) megkövetelni a beosztottaktól a fegyelemre, a rendre, az öltözködési szabályokra, valamint a magatartásra, az udvariasságra vonatkozó előírások megtartását.*

26. A beosztott jogai és kötelességei

37. §

(1) A beosztott jogosult

- a) nemzetközi szerződésen alapuló, az országhatáron túli mentési feladatok ellátásában részt venni,*
- b) a polgári védelmi szervezetbe történő beosztásra iskolai végzettségének megfelelően,*
- c) a polgári védelmi szervezet alkalmazása során a jogszabályokban előírt pihenőidőre,*

(2) A beosztott köteles

- a) feladat ellátására fizikailag, pszichikailag alkalmas állapotban, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápoltságban megjelenni,*
- b) a polgári védelmi feladat végrehajtása érdekében a jogszabályban és az előjáró utasításaiban foglalt feladatokat végrehajtani,*

c) jelenteni, ha a feladat végrehajtásával összefüggésben ajándékot ajánlanak fel, és visszautasítani azt,

d) a polgári védelmi szervezetek alkalmazása idején a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 72. § (5) bekezdésében meghatározott igazolványt magánál tartani,

e) a feladat ellátása során a polgári védelmi tevékenységhez kapcsolódó védőfelszereléseket és a munkaeszközöket rendeltetésszerűen használni,

f) tiszteletben tartani munkatársai emberi méltóságát,

g) a polgári védelmi feladatok végrehajtására vonatkozó információkat a valóságnak megfelelően jelenteni,

h) jelenteni a közvetlen előljárónak az utasítás végrehajtását, az akadályozó körülményeket, valamint ha más előljárótól utasítást kapott vagy az ellenőrizte tevékenységét.

27. Az utasítás adásának és végrehajtásának rendje

38. §

(1) A polgári védelmi szervezetek tevékenysége irányításának alapvető eszköze az utasítás.

(2) Az utasítást adónak biztosítani kell az abban foglaltak végrehajthatóságának feltételeit és a szükséges mértékben ellenőriznie kell a végrehajtást.

(3) Indokolt esetben az előljáró köteles meggyőződni arról, hogy a beosztott pontosan megértette-e az utasítást.

(4) Az utasítást a polgári védelmi szervezetek állománya a legjobb tudása szerint hajtja végre.

(5) A polgári védelmi szervezetek állománya az utasítás végrehajtását megtagadja, ha nyilvánvaló, hogy annak teljesítésével bűncselekmény valósulna meg.

39. §

(1) A polgári védelmi szervezetekre vonatkozó, e rendelet II. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az I. fejezetben foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A polgári védelmi szervezetek állománya alaki szabályaira a hivatásos katasztrófavédelmi szerv Alaki Szabályzatát kell alkalmazni.

III. Fejezet Záró rendelkezések

40. §

(1) Ez a rendelet 2012. január 1-jén lép hatályba.

Munkaanyag, nem tekinthető a minisztérium végleges álláspontjának.

(2) Hatályát veszti a polgári védelem hivatásos állományának szolgálati szabályzatáról szóló 7/1997. (II. 4.) BM rendelet, a Tűzoltóság Alaki Szabályzatának kiadásáról szóló 8/1999. (III. 26.) BM rendelet, valamint a Hivatásos Tűzoltóságok Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 1/2006. (VI. 26.) ÖTM rendelet.

Dr. Pintér Sándor

1. melléklet az .../2011. (... ..) BM rendelethez***I. Pihenőnapok meghatározása 24/48 órás váltásos szolgálati időrend esetén***

1. Ha a szolgálat az adott naptári héten hétfői, csütörtöki és a vasárnapi napokra esik, akkor a heti pihenőnap az adott hét szerdai és szombati napja.
2. Ha a szolgálat az adott naptári héten keddi és pénteki napokra esik, akkor a heti pihenőnap az adott hét hétfői, csütörtöki és vasárnapi napja.
3. Ha a szolgálat az adott naptári héten szerdai és szombati napokra esik, akkor a heti pihenőnap az adott hét keddi és pénteki napja.

II. Pihenőnapok meghatározása 24/72 órás váltásos szolgálati időrend esetén

1. Ha a szolgálat az adott naptári héten hétfőre esik, akkor a heti pihenőnap a szerdai és a csütörtöki nap.
2. Ha a szolgálat az adott naptári héten keddre esik, akkor a heti pihenőnap a csütörtöki és a pénteki nap.
3. Ha a szolgálat az adott naptári héten szerdára esik, akkor a heti pihenőnap a pénteki és a szombati nap.
4. Ha a szolgálat az adott naptári héten csütörtökre esik, akkor a heti pihenőnap a szombati és a vasárnapi nap.